

Βρυξέλλες, 19 Δεκεμβρίου 2016
(OR. en)

Διοργανικός φάκελος:
2013/0140 (COD)

10755/1/16
REV 1 ADD 1

AGRI 381
VETER 66
AGRILEG 103
ANIMAUX 19
SAN 286
DENLEG 65
PHYTOSAN 18
SEMENCES 9
CODEC 985
PARLNAT 365

ΣΚΕΠΤΙΚΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Θέμα: Θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση ενόψει έκδοσης του ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για τους επίσημους ελέγχους και τις άλλες επίσημες δραστηριότητες που διενεργούνται με σκοπό την εξασφάλιση της εφαρμογής της νομοθεσίας για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές και των κανόνων για την υγεία και την καλή μεταχείριση των ζώων, την υγεία των φυτών και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 999/2001, (ΕΚ) αριθ. 396/2005, (ΕΚ) αριθ. 1069/2009, (ΕΚ) αριθ. 1107/2009, (ΕΕ) αριθ. 1151/2012, (ΕΕ) αριθ. 652/2014, (ΕΕ) 2016/429 και (ΕΕ) 2016/2031 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1/2005 και (ΕΚ) αριθ. 1099/2009 του Συμβουλίου και των οδηγιών 98/58/ΕΚ, 1999/74/ΕΚ, 2007/43/ΕΚ, 2008/119/ΕΚ και 2008/120/ΕΚ του Συμβουλίου, και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 854/2004 και (ΕΚ) αριθ. 882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 89/608/ΕΟΚ, 89/662/ΕΟΚ, 90/425/ΕΟΚ, 91/496/ΕΟΚ, 96/23/ΕΚ, 96/93/ΕΚ και 97/78/ΕΚ του Συμβουλίου και της απόφασης 92/438/ΕΟΚ του Συμβουλίου (κανονισμός για τους επίσημους ελέγχους)

– Σκεπτικό του Συμβουλίου
– Εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 19 Δεκεμβρίου 2016

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 6 Μαΐου 2013 η Επιτροπή υπέβαλε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο την εν θέματι πρόταση, βάσει του άρθρου 43 παράγραφος 2, του άρθρου 114 και του άρθρου 168 παράγραφος 4 στοιχείο β) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) (συνήθης νομοθετική διαδικασία)¹.
2. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (ΕΚ) ενέκρινε τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση στις 15 Απριλίου 2014². Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και η Επιτροπή των Περιφερειών κλήθηκαν να δώσουν τη γνώμη τους, την οποία διατύπωσαν στις 16 και 17 Οκτωβρίου 2013 και στις 29 Νοεμβρίου 2013, αντιστοίχως.
3. Η κοινή Ομάδα «Εμπειρογνώμονες στον κτηνιατρικό τομέα» και «Εμπειρογνώμονες σε φυτοϋγειονομικά θέματα», η Ομάδα «Προϊστάμενοι κτηνιατρικών υπηρεσιών» και η Ομάδα Συμβούλων/Ακολουθών για γεωργικά θέματα εξέτασαν την πρόταση σε τριάντα επτά συνεδριάσεις υπό διάφορες Προεδρίες.
4. Η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων (1ο τμήμα) συμφώνησε επί της αρχικής διαπραγματευτικής εντολής, η οποία στη συνέχεια επιβεβαιώθηκε ως γενική προσέγγιση του Συμβουλίου στις 26 Οκτωβρίου 2015³. Η εντολή αυτή αναθεωρήθηκε ακολούθως στις 18 Μαΐου 2016⁴ και στις 10 Ιουνίου 2016⁵.
5. Μετά από αρκετές συνεδριάσεις τεχνικού χαρακτήρα και άτυπους τριμερείς διαλόγους κατά τη διάρκεια της λουξεμβουργιανής και της ολλανδικής Προεδρίας, στις 15 Ιουνίου 2016, κατά τον δέκατο τριμερή διάλογο, επιτεύχθηκε προσωρινή συμφωνία μεταξύ των συννομοθετών επί συμβιβαστικού κειμένου με σκοπό να επιτευχθεί έγκαιρα συμφωνία σε δεύτερη ανάγνωση. Η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων (1ο τμήμα) ενέκρινε το εν λόγω συμβιβαστικό κείμενο στις 22 Ιουνίου 2016⁶.

¹ έγγρ. 9464/13 + ADD1 +ADD 2

² έγγρ. 8304/14

³ έγγρ. 13242/15+ 13181/15 + 13209/15

⁴ έγγρ. 8121/16+ ADD1 έως ADD5

⁵ έγγρ. 8346/16

⁶ έγγρ. 10248/16 + ADD 1

6. Στις 12 Ιουλίου 2016 ο Πρόεδρος της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου απηύθυνε επιστολή στον Πρόεδρο της Επιτροπής των Μόνιμων Αντιπροσώπων, στην οποία ανέφερε ότι, εάν το Συμβούλιο εγκρίνει τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση σύμφωνα με το συνημμένο στην επιστολή κείμενο, εκείνος θα εισηγηθεί στην Ολομέλεια να γίνει αποδεκτή η θέση του Συμβουλίου χωρίς τροπολογίες, με την επιφύλαξη του νομικού και γλωσσικού ελέγχου, κατά τη δεύτερη ανάγνωση του Κοινοβουλίου.
7. Στις 10 Οκτωβρίου 2016 το Συμβούλιο κατέληξε σε πολιτική συμφωνία επί του συμβιβαστικού κειμένου⁷.

II. ΣΤΟΧΟΣ

Γενικός στόχος του προτεινόμενου κανονισμού είναι η απλούστευση και ο εξορθολογισμός του υφιστάμενου νομικού πλαισίου του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 882/2004, με την ενσωμάτωση σχεδόν όλων των τομέων της αγροδιατροφικής αλυσίδας σε μια ενιαία δέσμη κανόνων που θα εφαρμόζονται στους επίσημους ελέγχους. Σε ορισμένους τομείς, όπως η υγεία των φυτών, το φυτικό αναπαραγωγικό υλικό, τα ζωικά υποπροϊόντα και η βιολογική παραγωγή, ισχύουν επί του παρόντος ξεχωριστοί κανόνες για τους ελέγχους. Ο κανονισμός στοχεύει επίσης στη βελτίωση της αποδοτικότητας των επίσημων ελέγχων που διενεργούν τα κράτη μέλη κατά τα στάδια της αγροδιατροφικής αλυσίδας, προκειμένου να καταστεί δυνατή η ταχεία αντίδραση σε συνθήκες κρίσης, με παράλληλη μείωση στο ελάχιστο της επιβάρυνσης για τους υπεύθυνους επιχειρήσεων. Για τον σκοπό αυτό, απαιτείται η διενέργεια τέτοιων ελέγχων σε όλους τους υπεύθυνους επιχειρήσεων, με βάση τον κίνδυνο και με κατάλληλη συχνότητα.

III. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΕ ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ

1. Γενικά

Το συμβιβαστικό κείμενο επί του οποίου επιτεύχθηκε πολιτική συμφωνία στο πλαίσιο του Συμβουλίου αντανakλά πλήρως τη συμφωνία που επιτεύχθηκε μεταξύ των συννομοθετών. Διατηρεί τους στόχους της πρότασης της Επιτροπής και παράλληλα λαμβάνει υπόψη τις σημαντικότερες τροπολογίες που ενέκρινε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σε πρώτη ανάγνωση.

⁷ έγγρ. 12175/16 + ADD 1

2. Κυριότερα ζητήματα

α) Πεδίο εφαρμογής

Η Επιτροπή υπενθύμισε ότι μολονότι ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 882/2004 παρέχει γενικό πλαίσιο για τους επίσημους ελέγχους στους τομείς της νομοθεσίας για τις ζωοτροφές και τα τρόφιμα, και των κανόνων για την υγεία και την καλή διαβίωση των ζώων, για ιστορικούς λόγους, οι έλεγχοι σχετικά με την υγεία των ζώων (τόσο σε εγχώρια όσο και σε εισαγόμενα αγαθά) και οι έλεγχοι σε κατάλοιπα κτηνιατρικών φαρμάκων τελούσαν υπό ξεχωριστό ρυθμιστικό καθεστώς. Επιπλέον, επισήμανε ότι οι έλεγχοι σε ορισμένους άλλους τομείς που σχετίζονται με την αγροδιατροφική αλυσίδα, όπως η υγεία των φυτών, το φυτικό αναπαραγωγικό υλικό (PRM) και τα ζωικά υποπροϊόντα (ABP), δεν συμπεριλαμβάνονταν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 882/2004 και ότι αναπτύχθηκαν ειδικά ξεχωριστά τομεακά καθεστώτα για αυτούς. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή πρότεινε να διευρυνθεί το πεδίο εφαρμογής του υφιστάμενου νομικού πλαισίου του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 882/2004 προκειμένου να ενσωματωθούν οι τομείς αυτοί, καθώς και για να καταστεί σαφές ότι καλύπτονται η βιολογική παραγωγή, οι προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης, οι προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις, τα εγγυημένα παραδοσιακά ιδιότυπα προϊόντα και οι γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί (ΓΤΟ).

Το Συμβούλιο έκρινε ότι ήταν πολύ νωρίς, στο στάδιο αυτό, να συμπεριληφθούν στον παρόντα κανονισμό οι επίσημοι έλεγχοι για το φυτικό αναπαραγωγικό υλικό, δεδομένου ότι εκκρεμεί νέα πρόταση της Επιτροπής σχετικά με το φυτικό αναπαραγωγικό υλικό.

Το Συμβούλιο συμφώνησε να περιοριστούν οι επίσημοι έλεγχοι για τους ΓΤΟ που ελευθερώνονται σκοπίμως στο περιβάλλον σε όσους αφορούν την παραγωγή ζωοτροφών και τροφίμων, καθώς και να αποκλεισθούν οι ειδικοί έλεγχοι του εξοπλισμού εφαρμογής φυτοφαρμάκων. Επιπλέον, το Συμβούλιο διευκρίνισε ότι ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται στην επαλήθευση της συμμόρφωσης με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 (κοινή οργάνωση των αγορών γεωργικών προϊόντων), αλλά θα πρέπει να εφαρμόζεται όταν δόλιες ή παραπλανητικές πρακτικές όσον αφορά τα πρότυπα εμπορίας εντοπίζονται κατά τη διάρκεια ελέγχων που διενεργούνται δυνάμει του άρθρου 89 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013.

β) Χρηματοδότηση των επίσημων ελέγχων

Η πρόταση της Επιτροπής διατηρεί την ισχύουσα γενική αρχή ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να διαθέτουν κατάλληλους οικονομικούς πόρους για τους επίσημους ελέγχους, ωστόσο προσέθετε ότι η υπάρχουσα υποχρέωση να εισπράττονται τέλη από ορισμένους μόνον υπεύθυνους επιχειρήσεων θα πρέπει να επεκταθεί σε όλους τους υπεύθυνους επιχειρήσεων στους τομείς που καλύπτει ο κανονισμός. Στόχος είναι η πλήρης ανάκτηση των δαπανών που οφείλονται στη διενέργεια επίσημων ελέγχων από όλους τους τομείς και παράλληλα η πρόβλεψη εξαιρέσεων για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις. Σύμφωνα με την πρόταση της Επιτροπής, δεν θα πρέπει να διατηρηθούν τα υφιστάμενα σταθερά επίπεδα τελών για την υποχρεωτική επιθεώρηση των υπεύθυνων επιχειρήσεων χειρισμού κρέατος, αλιευτικών προϊόντων και παραγωγής γάλακτος, για την έγκριση των εγκαταστάσεων ζωοτροφών και για την πλειονότητα των ελέγχων στα σύνορα. Αντιθέτως, θα πρέπει τα κράτη μέλη να ορίσουν τα επίπεδα αυτά με βάση ενιαίες και διαφανείς μεθόδους.

Το Συμβούλιο έκρινε ότι καμία αλλαγή του πεδίου εφαρμογής του συστήματος υποχρεωτικών τελών δεν είναι αναγκαία και ότι τα υφιστάμενα σταθερά επίπεδα θα πρέπει να διατηρηθούν διότι συνολικά το σύστημα ήταν ικανοποιητικό. Ωστόσο, το Συμβούλιο συμφώνησε ότι τα κράτη μέλη που επιθυμούν να επιβάλουν τέλη με βάση τις δαπάνες που προκύπτουν και όχι με βάση ένα σταθερό ποσό θα πρέπει να τηρούν εναρμονισμένους κανόνες σχετικά με τις μεθόδους κάλυψης και υπολογισμού των δαπανών. Το Συμβούλιο συμφώνησε επίσης ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να υποχρεούνται να προωθούν τη διαφάνεια του υπολογισμού, της είσπραξης και του καθορισμού των τελών ή των επιβαρύνσεων, καθώς και της διαβούλευσης με τους σχετικούς φορείς.

γ) Καθήκοντα του επίσημου κτηνιάτρου

Η Επιτροπή πρότεινε ευέλικτη προσέγγιση, σύμφωνα με την οποία τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να ορίζουν το προσωπικό που κρίνουν ότι είναι το πλέον καταρτισμένο για τη διενέργεια των επίσημων ελέγχων, και παράλληλα υποχρεούνται να παρέχουν κατάλληλη κατάρτιση στο σύνολο του προσωπικού.

Το Συμβούλιο συμφώνησε ότι, προκειμένου να καταστεί δυνατή η αποτελεσματική οργάνωση των επίσημων ελέγχων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη διακριτική ευχέρεια να ορίζουν το πλέον κατάλληλο προσωπικό για τη διενέργεια τέτοιων ελέγχων, με την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται υψηλό επίπεδο προστασίας της υγείας των ανθρώπων και της υγείας και της καλής μεταχείρισης των ζώων σε ολόκληρη την αγροδιατροφική αλυσίδα, καθώς και ότι τηρούνται τα διεθνή πρότυπα και υποχρεώσεις.

Ωστόσο, το Συμβούλιο έκρινε αναγκαίο να απαιτείται από τα κράτη μέλη να απευθύνονται σε επίσημους κτηνιάτρους σε ορισμένες περιπτώσεις, όπου οι ιδιαίτερες δεξιότητές τους είναι απαραίτητες για να εξασφαλιστεί άρτιο αποτέλεσμα των επίσημων ελέγχων (π.χ. για τα ζώνα ζώα, το κρέας και ορισμένα άλλα προϊόντα ζωικής προέλευσης). Το Συμβούλιο εκτιμά ότι αυτό δεν θα πρέπει να θίγει τη δυνατότητα των κρατών μελών να χρησιμοποιούν επίσημους κτηνιάτρους, μεταξύ άλλων για επίσημους ελέγχους σε πουλερικά και λαγόμορφα, ή άλλα ειδικά καθορισμένα πρόσωπα, και σε περιπτώσεις όπου αυτό δεν απαιτείται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό.

δ) Κατ' εξουσιοδότηση και εκτελεστικές αρμοδιότητες

Η προτεινόμενη πράξη θα αποτελεί κανονισμό-πλαίσιο που θα εξουσιοδοτεί την Επιτροπή να καθορίσει σημαντικό μέρος των λεπτομερειών του με κατ' εξουσιοδότηση ή/και εκτελεστικές πράξεις. Κατά τη διάρκεια της εξέτασης στο πλαίσιο του Συμβουλίου, δόθηκε ιδιαίτερη προσοχή στις προτεινόμενες εξουσιοδοτήσεις της Επιτροπής. Το Συμβούλιο δεν αμφισβήτησε ούτε μετέβαλε την αρχή ενός κανονισμού-πλαισίου, ωστόσο πολλά άρθρα αναδιατυπώθηκαν προκειμένου να καθορισθούν καλύτερα τα όρια εξουσιοδότησης της Επιτροπής. Επιπλέον, όσον αφορά τις διατάξεις σχετικά με ειδικούς πρόσθετους κανόνες για τους επίσημους ελέγχους σε σχέση με συγκεκριμένους τομείς (άρθρα 18 έως 27), όπως η παραγωγή κρέατος για ανθρώπινη κατανάλωση, η καλή μεταχείριση των ζώων, τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα ή η υγεία των φυτών, το Συμβούλιο εισήγαγε πολλά ουσιώδη στοιχεία στη βασική πράξη και κατέστησε δυνατή την εξουσιοδότηση της Επιτροπής, κατά περίπτωση.

Τέλος, εισήχθησαν μεταβατικές περίοδοι προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι ορισμένες «βασικές» κατ' εξουσιοδότηση και εκτελεστικές πράξεις που είναι απαραίτητες για την ορθή εφαρμογή του κανονισμού θα εκδοθούν πριν από την ημερομηνία εφαρμογής του κανονισμού. Με αυτόν τον τρόπο θα εξασφαλιστεί ότι οι υφιστάμενες διατάξεις που θα αντικατασταθούν από τις προαναφερόμενες πράξεις θα συνεχίσουν να εφαρμόζονται έως ότου οι τελευταίες εκδοθούν από την Επιτροπή. Η εν λόγω έκδοση θα πρέπει να πραγματοποιηθεί το συντομότερο δυνατόν και το αργότερο 3 έτη μετά την ημερομηνία εφαρμογής του κανονισμού. Με αυτόν τον τρόπο δεν θα υπάρξει κενό και παράλληλα θα δοθεί επαρκής χρόνος στην Επιτροπή να προετοιμάσει τις εν λόγω πράξεις.

ε) Αναφορά παραβάσεων

Μετά την έντονη απαίτηση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το Συμβούλιο συμφώνησε να συμπεριληφθούν στον παρόντα κανονισμό διατάξεις που υποχρεώνουν τα κράτη μέλη να διαθέτουν μηχανισμούς που επιτρέπουν την αναφορά πραγματικών ή ενδεχόμενων παραβάσεων του παρόντος κανονισμού, τη συνέχεια που πρέπει να δίδεται σε τέτοιου είδους αναφορές και την προστασία από αντίποινα, διακρίσεις ή άλλου είδους άδικη μεταχείριση για τα πρόσωπα που αναφέρουν παραβάσεις (άρθρο 140).

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση αντανακλά πλήρως τη συμφωνία που επιτεύχθηκε μεταξύ των δύο συννομοθετών, όπως επιβεβαιώθηκε με την προαναφερόμενη επιστολή του Προέδρου της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου προς τον Πρόεδρο της Επιτροπής των Μόνιμων Αντιπροσώπων με ημερομηνία 12 Ιουλίου 2016. Στη συνέχεια εγκρίθηκε, με τη μορφή πολιτικής συμφωνίας, από το Συμβούλιο στις 10 Οκτωβρίου 2016.
